

Les 1: soms heeft een kind twee papa's

Tim Dirven

Foto's van kussende mannen, een huwelijk met twee bruiden en jongens in een rok. De leerlingen van de Sint-Martinusschool in Molenbeek, kleuters inclus, kunnen niet meer naast de holebi's en transgenders kijken. 'In het begin deden ze hun handen op hun oren om het woord 'homo' niet te horen.'

KH

Owen (10) kijkt naar een foto. De vraag luidt: "Is dit een man of een vrouw?" Lang, blond haar, make up... voor Owen is het een uitgemaakte zaak. "Een vrouw", zegt hij terwijl hij het flapje onder de foto omslaat. 'Andrej', staat er, 'is een man'. "Dat meisjes voetballen of jongens ballet doen, vind ik niet raar", zucht Owen, "maar dat een man naar de dokter gaat om zich te laten opereren om een vrouw te worden dat... euh... is vreemd."

In de school loopt de komende twee weken een tentoonstelling over relaties in al hun vormen: hetero en holebi, maar ook over misbruik, rollenpatronen en transgenders. "In het begin waren de reacties typisch: 'eikes, twee mannen die kussen', maar ondertussen verandert hun mening", zegt initiatiefnemer en meester van het vijfde Steven De Baerdemaeker. "Ik heb een jongen in de klas die vrijdag nog zijn handen op zijn oren deed om het woord 'homo' niet te hoeven horen, maar die mij vanmorgen zei: 'Ik hoop dat ik later verliefd wordt op

meisjes, maar het kan ook anders zijn'. Dat vind ik een stap vooruit."

De tentoonstelling in de Sint-Martinusschool is een uitzondering. Er zijn weinig Vlaamse basisscholen die echt aandacht besteden aan holebi's en transgenders, zegt De Baerdemaeker. "Ik geef seksuele opvoeding aan de leerlingen en breng het ter sprake, zoals zoveel leerkrachten. Maar dat is niet voldoende. De hele school moet mee. Als een kind drie jaar op rij een juf heeft die geen aandacht voor het thema heeft, lijkt het voor zo'n kind alsof iedereen hetero is. Ik zou allang blij zijn als alle leerkrachten op z'n minst respect hebben voor mensen die anders zijn." Dat lijkt - anno 2012 - een pijnlijke, vreemde uitspraak. "Ook in 2012 zijn er nog mensen aan wie je moet uitleggen dat een homofiel niet hetzelfde is als een pedofiel", zegt De Baerdemaeker.

"Wij krijgen aanvragen voor scholenprojecten, maar bijna altijd uit het secundair", zegt Michiel Vanackere van Wel Jong Niet Hetero. "Terwijl het zaak is om het denkpatroon van jongeren zo snel mogelijk te vormen." Dat bleek vorige week toen het Eén-programma Volt een reportage uitzond waarbij Vanackere hand in hand met Sven Pichal over straat liep. Vooral jonge tieners slingerden hen verwijten naar het hoofd. "Ik schrok er zelf van", zegt Vanackere. "Sommigen waren tien of elf jaar en riepen tegen ons dat we niet normaal waren. Als je doorvroeg dan kreeg je te horen dat ze ook op school altijd hoorden dat jongens verliefd werden op meisjes en vice versa."

Middelbare scholen

Vlaams minister van onderwijs Pascal Smet (sp.a) doet nochtans zijn best. Eind oktober kwam hij

met een genderpact om homoseksualiteit bespreekbaar te maken op school. Anderhalf jaar eerder was er al een afspraak met uitgeverijen om in de schoolboeken aandacht te besteden aan andere gezinsvormen. Voorlopig zet dat echter weinig zoden aan de dijk. "Er is tijd nodig", zegt Vanackere, "maar tegelijkertijd heb ik de indruk dat sommige andere landen alerter zijn. In Canada wordt in brieven alleen over 'ouders' gesproken nooit over 'mama's en papa's' want voor hetzelfde geld is er een kind met twee papa's of twee mama's".

Mieke Van Hecke, hoofd van het katholiek net, meent dat er al veel materiaal is. "Inderdaad vooral voor het middelbaar onderwijs", zegt ze. "Omdat dat de logische periode is om het hier over te hebben. Tieners zijn volop bezig met zichzelf te ontdekken. Maar misschien moet er eerder aandacht voor komen, tenminste als kinderen daar rijp voor zijn."

Onderwijzers moeten sowieso niet wachten tot in het handboek Leen met Sofie samenwoont. "Laat geen opstel schrijven over de lieve prinses en de stoere ridder", zegt De Baerdemaeker. "Draai het om en vraag een verhaal over de stoere prinses en de lieve ridder."

Homo's in de familie

Ondertussen op de tentoonstelling. Océane (10) kijkt naar superhelden die van geslacht veranderd zijn: "Maar dat kan toch niet? Mannen hebben toch meer spieren?" Ze schokschoudert. "Ach, ik kijk hier niet van op. Wij hebben homo's in de familie. Dat is normaal."

Bij Océane thuis is het thema bespreekbaar, maar dat ligt soms anders. Zeker in Molenbeek. Zowat de helft van de leerlingen is moslim, de angst voor negatieve reacties zit erin. "We hebben zelfs

op voorhand uitgeschreven hoe we daarmee zouden omgaan", zegt De Baerdemaeker. "Je weet tenslotte maar nooit hoe heftig de reacties zouden zijn. Maar voorlopig is het kalm. Ofwel zijn de ouders positief ofwel zwijgen ze."

Een veelzeggende stilte. "Ik denk dat scholen in deze terecht de kant van de kinderen kiezen", zegt Van Hecke. "Kinderen hebben nu eenmaal vragen, dit moet ter sprake komen. Zeker omdat de verdraagzaamheid in de samenleving er blijkbaar op achteruit gaat. Maar de vraag is of ouders hier altijd voor openstaan." Een leerling weet wel zeker van niet. Zijn papa had bij het ontbijt een boodschap: 'Wat er ook op school gebeurt, thuis wordt over zulke dingen niet gepraat.'

"Als een kind drie jaar op,,

"rij een juf heeft die geen,,

"aandacht voor het thema,,

"heeft, lijkt het voor zo'n,,

"kind alsof iedereen hetero,,

"is. Daarom moet heel de,,

"school hier aan werken',,

"steven de baerdemaeker,,

"leraar vijfde leerjaar,,